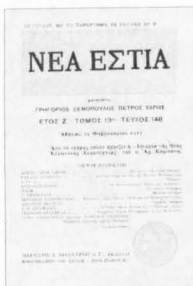

[...] Μα το σπουδαιότερο όπλο της κάθε πολεμικής με οπωσδήποτε κοινωνικό περιεχόμενο ανάμεσα στους ανθρώπους, εκείνο που απ' όλα δίνει τα πιο πλούσια αποτελέσματα με τον μικρότερο κόπο, είναι το συναίσθημα, πηγή του παράδοξου στον κόσμο. Μπορεί κανείς να πει ότι κανένας αγώνας δεν καρποφορεί ολότελα όσο δεν μιλάει στο ανθρώπινο συναίσθημα. Στους καιρούς των πολέμων τόσο οι πατριώτες όσο και οι άλλοι, τα ίδια επιχειρήματα λένε στους στρατιώτες: τους θυμίζουν τα παιδιά και τις γυναίκες τους, είτε για να τους κάνουν να γυρίσουν πίσω, είτε για να τους κάνουν να τραβήξουνε μπροστά. Όλες οι μεγάλες ανοησίες κι όλες οι αχρειότερες μικροπολιτικές πράξεις έγιναν πάντα στο όνομα του «φτωχού λαού», κι από την άλλη μεριά οι μεγάλοι πόθοι όλοι ζήσανε μόνο το ποσοστό τους που πέρασε μες στην καρδιά του ανθρώπου.

Έτσι, πάει λίγος καιρός τώρα, όταν δυο τρία βιβλία βγήκανε μαζί που χτυπούσαν τους μπολσεβίκους, απορούσαμε, ένας φίλος μου κι εγώ, πως δεν βρέθηκε κανείς ως σήμερα εχθρός του μπολσεβικισμού να πιάσει στον αγώνα του το πιο κοφτερό μαχαίρι ενάντια του: τον οίκτο για το «φτωχό λαό» της Ρωσίας που τυραννιέται άδικα.

Άλλα, κατώτερα, μέσα πολεμικής, όπως την ειρωνεία κλπ. κρίνω περιττό να σας τα θυμίσω. [...]

Εδώ μπορούμε να σταματήσουμε την παράθεση κειμένων από το περιοδικό, δεδομένου ότι ήδη από τον Γ' τόμο αλλάζει χαρακτήρα και από ιδεολογικό έντυπο μεταβάλλεται σε λαϊκό, υποκείμενο φαίνεται στους νόμους της αγοράς. Ή να υποθέσουμε ότι εξανεμίστηκε η πολεμική φλόγα; Και όπως δηλώνει στη διαφημιστική του σελίδα: «Διαιτέρως πρέπει να τονισθή ότι οι πολιτικές πεποιθήσεις του καθενός δεν αποτελούν εμπόδιον για τη συνεργασία του». Όθεν το πεδίο ήταν πια ελεύθερο για κάθε ιδεολογική χρήση. Όμως είναι γεγονός ότι έκτοτε ελάχιστα θεωρητικά κείμενα φιλοξενήθηκαν, σαν να μην υπήρχε ενδιαφέρον και το αναγνωστικό κοινό να μην τα επιζητούσε.

«Νέα Εστία»

Κατά την περίοδο που ήταν «στρατευμένα» τα *Ελληνικά Γράμματα*, το εισαγωγικό κείμενο κάθε τεύχους αποτελούσε ένα άρθρο θεωρητικής υφής. Αντίθετα η *Νέα Εστία* άρχιζε με ένα ποίημα, σαν να ήθελε να τονιστεί ο καθαρά λογοτεχνικός της χαρακτήρας.

Το λογοτεχνικό ένστικτο του Ξενοπούλου λειτούργησε μάλλον αμήχανα (παρά την πείρα που είχε,

